

CUM A INFLUENȚAT BISERICA PENTICOSTALĂ PACEA ÎN COMUNITĂȚILE DE ETNIE ROMĂ

Ps. drd. Dan IORDAN

Pastor, Biserica Izvorul Mântuirii, București,

Drd. Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad

danmaseda14@gmail.com

ABSTRACT: How the Pentecostal Church has influenced peace in Roma communities.

Roma communities in Romania have long faced problems such as poverty, discrimination, lack of education, and unemployment. In many cases, these difficulties have led to conflicts within the community or between communities and authorities. However, in some places, significant positive changes have been observed, especially where religion has played an important role. A clear example is the influence of the Pentecostal Church on the Roma.

In this article, we will start with some concrete examples from the field, observing how the message of the Gospel, transmitted through local religious leaders, has influenced people's lifestyles. Thus, we will try to show that religion can play an important role in improving relations between people and in building a more peaceful environment, even in communities where the state or other organizations have failed to bring about real change.

Keywords: *Pentecostal Church, peace, communities, Roma.*

1. Introducere

Comunitățile de etnie romă din România se confruntă de mult timp cu probleme precum sărăcia, discriminarea, lipsa educației și a locurilor de muncă. În multe cazuri, aceste dificultăți au dus la conflicte în interiorul comunității sau între comunități și autorități. Cu toate acestea, în unele locuri s-au observat schimbări pozitive semnificative, mai ales acolo unde religia a avut un rol important. Un exemplu clar este influența Bisericii Penticostale asupra romilor.

În ultimii ani, tot mai mulți romi s-au convertit la credința pentecostală, iar acest lucru a avut un impact vizibil în viața lor. S-au schimbat comportamente, s-au întărit familiile, s-au redus conflictele și s-au creat comunități mai unite și mai pașnice.¹ Prin această cercetare, îmi propun să analizez modul în care credința pentecostală a contribuit la promovarea păcii și reconcilierii în rândul romilor.

Vom porni de la câteva exemple concrete din teren, observând cum mesajul Evangheliei², transmis prin liderii religioși locali, a influențat stilul de viață al oamenilor. Astfel, vom încerca să arătăm că religia, în special cea pentecostală, poate juca un rol important în îmbunătățirea relațiilor dintre oameni și în construirea unui mediu mai liniștit, chiar și în comunități unde statul sau alte organizații nu au reușit să aducă schimbări reale.

Această cercetare vine într-un context în care tot mai multe voci vorbesc despre necesitatea unor soluții durabile pentru incluziunea romilor și pentru reducerea tensiunilor sociale.³ Deși statul român și diferite organizații non-guvernamentale au implementat proiecte și programe în acest sens, efectele lor nu au fost întotdeauna vizibile sau de lungă durată. În schimb, schimbările generate din interiorul comunității, prin intermediul credinței și al liderilor religioși, par să fie mai profunde și mai stabile în timp.

Fenomenul convertirii la pentecostalism nu a fost doar o simplă alegere spirituală, ci a adus cu sine și o nouă identitate socială pentru mulți romi. Valorile promovate – cum ar fi respectul, munca cinstită, renunțarea la violență, iertarea și solidaritatea – au început să contureze un alt tip de comportament, atât în cadrul familiei, cât și în relațiile dintre vecini sau cu autoritățile. În unele cazuri, aceste transformări au dus la scăderea infraționalității și la creșterea încrederii în instituții, elemente esențiale pentru o viață comunitară armonioasă.

Totodată, Biserica Pentecostală nu oferă doar un cadru spiritual, ci și unul social. Oamenii găsesc în cadrul bisericii sprijin emoțional⁴, rețele

1 Luca Samuel Leonte, „Definirea binelui și a răului - baza demnității umane și a libertății religioase”, *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Ioan-Gheorghe Rotaru & Dragoș Mușat (Editori), Vol. 7, Nr.1, Editions IARSIC, Les Arcs, France, 2019, pp. 280-291.

2 Cristian-Vasile Petcu, „Pacea și dreptatea după cărțile profeților mari”, In *Annales Universitatis Valachiae*, Facultatea de Teologie, Târgoviște, 2005, pp. 448-458.

3 Cătălina Mititelu, „The Human Rights and the Social Protection of Vulnerable Individuals”, *Journal of Danubian Studies and Research*, vol. 2/1, 2012.

4 Otniel Murza, „Libertatea de exprimare și acțiune ca parte a naturii umane în relațiile

de ajutor reciproc, modele pozitive de urmat și un sentiment de apartenență. Pentru mulți romi, acest cadru a reprezentat o alternativă reală la haosul și instabilitatea cu care se confruntau anterior. Mai mult, în multe localități, biserica⁵ este una dintre puținele structuri funcționale care mediază conflicte, susține educația copiilor și mobilizează comunitatea în fața dificultăților.

Prin urmare, analiza acestui subiect este importantă nu doar pentru a înțelege un fenomen religios, ci și pentru a reflecta asupra modului în care credința poate contribui concret la schimbarea socială. Studiul de față nu își propune să generalizeze sau să idealizeze realitățile din teren, ci să scoată în evidență exemple în care religia a funcționat ca un factor de coeziune și pace. Într-o societate în care mulți romi continuă să fie marginalizați, aceste exemple pot fi o sursă de inspirație pentru viitoare politici publice sau parteneriate locale.

2. Convertirea religioasă ca mijloc de transformare socială și morală

Convertirea la credința penticostală a reprezentat, pentru numeroase comunități de romi, nu doar o schimbare spirituală, ci și un catalizator al reconstrucției identitare, morale și sociale. Acest fenomen nu a fost întâmplător, ci s-a produs pe fundalul unei nevoi profunde de sens, apartenență și structură în vieți adesea marcate de instabilitate, discriminare și lipsă de perspectivă.

Majoritatea romilor convertiți la penticostalism mărturisesc o transformare radicală a vieții personale și familiale. Biblia devine nu doar o carte sacră, ci un ghid practic pentru viața de zi cu zi. Lectura regulată a Scripturii, însoțită de învățăturile comunității de credință⁶, conduce la renunțarea la obiceiuri și practici tradiționale incompatibile cu valorile creștine. Scriptura joacă și un rol educativ — pentru mulți romi, ea este primul contact cu alfabetizarea funcțională.

cu Dumnezeu și cu semenii”, *Jurnalul Libertății de Conștiință*, vol. 9, nr. 1, 2021, p. 302.

5 Ioan-Gheorghe Rotaru, “Biserica lui Dumnezeu, sursa unui Râu al Vieții și al Vindecării”, *Argeșul orthodox*, 2012, XI, nr.5 64.

6 Ioan-Gheorghe Rotaru, “The Reason for having a Devotional Life in a Secularized World”, în *Pastorație și Misiune în Diaspora*. Lucrările Simpozionului Internațional de Știință, Teologie și Artă (*International Symposium on Science, Theology and Arts - ISSTA 2021*), Himcinschi, Mihai; Onișor, Remus (eds.), ediția a XX-a, vol. I, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2021, pp. 135-152.

Solidaritatea în comunitatea bisericească

În interiorul bisericii, se formează o comunitate solidară, egalitară, în care etnicii romi, adesea marginalizați în afara spațiului religios, găsesc acceptare și sprijin. Această nouă rețea socială depășește granițele tradițiilor profesionale și rivalităților dintre subgrupurile rome (căldărari, ursari, gabori), oferind o identitate unificatoare centrată pe apartenența la trupul lui Hristos.

În plus, relațiile de rudenie biologică⁷ sunt înlocuite treptat de cele spirituale, în care frații și surorile în credință își asumă sprijinul reciproc, inclusiv în plan material. Această coeziune duce la o reconfigurare a vieții comunitare și la o moralitate colectivă care favorizează pacea și stabilitatea.⁸

Noua etică a muncii

Etica muncii și renunțarea la vicii (alcool, tutun, violență) devin elemente centrale în noile identități personale. Bărbații romi converțiți sunt percepuți drept lucrători de încredere, iar femeile adoptă un cod vestimentar modest, în acord cu noile principii. În acest context, familia este revalorizată ca spațiu sacru, iar cheltuirea responsabilă a resurselor contribuie la un trai mai echilibrat.

Reconcilierea conflictelor

Această transformare morală are și o componentă relațională profundă: biserica devine locul reconcilierii conflictelor intergeneraționale și inter-familiale, prin promovarea unei etici a iubirii aproapelui și a slujirii comunitare. Biserica locală, adesea ridicată în chiar mijlocul cartierului romilor, nu este doar centru religios, ci și spațiu de coagulare socială și culturală. Liderii spirituali sunt extrași din interiorul comunității, fapt care sporește încrederea și susținerea locală.

Prin aceste mecanisme, pentecostalismul contribuie la depășirea stigmatizării sociale și la o mobilitate internă ascendentă. Romii converțiți nu doar că își schimbă viața personală, ci devin agenți activi ai păcii și reconcilierii în interiorul comunității lor.⁹

7 Ioan-Gheorghe Rotaru, "Familia—loc hărăzit de Dumnezeu pentru formarea caracterului", *Argeșul ortodox* X, 2011, nr. 514, p. 5.

8 Laurențiu D Tănase., *Pluralisation religieuse et société en Roumanie*, ed. Peter Lang, Berne, Suisse, 2008.

9 Inventariere realizată personal de catre Iordan Dan la data de 26.05.2025.

3. Studiu de caz: Biserica din Bărbulești – de la teamă la încredere

O ilustrare concretă a acestui proces este reprezentată de Biserica „Apostolică a lui Dumnezeu Călători spre Cer” din localitatea Bărbulești, județul Ialomița. Odată cunoscută pentru atmosfera tensionată și conflictele dese, în special în cadrul evenimentelor sociale, comunitatea din Bărbulești a fost profund transformată în urma contactului cu Evanghelia.

În anii '70, fratele Călin Nelu a fost primul care a primit credința în această zonă, dar adevărata schimbare colectivă s-a produs după 1989, când evanghelizările au început să capete amploare. Unul dintre cele mai relevante exemple de transformare personală este cel al lui Ionel Baicu („Păpușoi”), un fost jucător de cărți, care, după convertire, a devenit un fervent propovăduitor al Evangheliei.

În 1992, s-a înființat oficial biserica, iar prima sală de rugăciune a fost construită de localnici pe un teren modest. Acolo, foști lideri ai lumii infraționale și-au mărturisit păcatele și au renunțat la viața de păcat. Atmosfera spirituală a transformat complet relațiile din comunitate și chiar percepția publică asupra localității.

Cu timpul, liderii spirituali precum Cristi Călin, Vasile „Tudorică” și ulterior Vasile Petre („Petrică”) au continuat această lucrare de regenerare morală și spirituală. În ciuda greutăților – inclusiv a unor inundații devastatoare în 2007 – comunitatea a rămas unită, susținută de alte biserici penticostale din regiune.

Astăzi, Biserica din Bărbulești numără aproximativ 200 de membri, toți de etnie romă, implicați în muncă cinstită și activități economice legale. În cartierele unde altădată domneau frica și violența, acum răsuna cântece de laudă și rugăciune. Cei care altădată evitau localitatea, trec acum cu încredere și chiar participă la slujbe sau activități comune.

Această comunitate este un exemplu viu al modului în care convertirea religioasă și apartenența la o biserică penticostală pot contribui la instaurarea păcii, ordinii și demnității într-un spațiu altădată marginalizat.¹⁰

4. Studiu de caz: Biserica Eben-Ezer din Vidra – din clan interlop, în comunitate de credincioși

O altă ilustrare relevantă a modului în care Biserica Penticostală contribuie la instaurarea păcii și reconfigurarea morală în rândul romilor este

10 Interviu cu Vasile Petre la data de 17.04.2025, luat de Jordan Dan.

Biserica Apostolică Penticostală Eben-Ezer din comuna Vidra, județul Ilfov. Pastorul Cristian Sile, conducătorul acestei biserici, oferă o mărturie profundă despre transformarea comunității sale, cândva cunoscută pentru fapte de violență și activități ilegale.

Începutul lucrării spirituale din Vidra datează din anul 1990, odată cu o trezire inițiată printr-un gest de credință al unei singure persoane: Elena Gheorghe, mama actualului pastor. Ea a fost primul suflet atins de Evanghelie, iar prin mărturia și viața ei transformată, întregul clan familial a fost expus mesajului creștin. Familia pastorului era recunoscută în zonă pentru implicarea în activități infracționale – un grup de sportivi practicanți de box care ajunseseră să exercite influență prin metode de tip mafiot: taxe de protecție, cămătărie, intimidări. Unii dintre membrii familiei au fost încarcerați, iar reputația lor semăna teamă în comunitate.

Totul s-a schimbat radical când acești oameni au fost atinși de Cuvântul lui Dumnezeu. Dintr-un mediu de violență, s-a format o comunitate pașnică, în care fostele practici au fost abandonate în favoarea unei vieți trăite în ascultare de Dumnezeu. A avut loc o reorientare morală și spirituală profundă, o convertire nu doar individuală, ci colectivă.

Astăzi, Biserica Eben-Ezer este formată din aproximativ 30 de familii, fără a-i include pe copiii. Membrii sunt activi în viața bisericii și în misiunea de evanghelizare, iar pastorul Sile, cu o viziune misionară clară, se implică în extinderea lucrării în satele din apropiere și chiar în zone mai îndepărtate. Modelul de transformare de la Vidra este propus și altor comunități române, demonstrând că schimbarea profundă este posibilă, oricât de marcată de trecut ar fi o familie sau o localitate.

Mesajul central al acestei biserici este clar și consecvent: întoarcerea la Dumnezeu aduce eliberare dintr-un mod de viață distructiv și construiește o comunitate bazată pe ordine, respect și dragoste creștină.¹¹

5. Studiu de caz: Biserica din Iazu – din frică în evlavie

Satul Iazu, aparținând comunei Cojasca din județul Dâmbovița, reprezintă un alt exemplu remarcabil al impactului transformator pe care îl poate avea credința penticostală într-o comunitate română. În trecut, Iazu era cunoscut ca unul dintre cele mai periculoase sate din județ – un loc marcat de violență

11 Interviu cu Sile Cristian la data de 02.06.2025, luat de Jordan Dan.

constantă, scandaluri frecvente și chiar crime, atât înainte de 1989, cât și în anii de după Revoluție. Reputația localității era atât de negativă, încât oamenii din satele vecine evitau să o traverseze, iar numele său inspira teamă.

Această realitate s-a schimbat radical începând cu anul 2007, când fratele Durancea Nicolae, venit din București, a început o serie de evanghelizări în sat. Lucrarea sa a condus la formarea unei biserici penticostale care astăzi numără în jur de 200 de membri. Toți aparțin etniei rome, mai precis ramurii rudare, o comunitate cunoscută istoric pentru meșteșugul prelucrării lemnului, transmis din generație în generație.

Înainte de convertire, acești oameni trăiau în dezordine și practici distructive – consum de alcool, bătaii, fapte ilegale. În prezent, însă, satele lor reflectă o viață de disciplină, credință și teamă de Dumnezeu. Schimbarea nu este doar una simbolică sau spirituală, ci se vede în comportamente, în relații și în starea socială generală. Cei care au cunoscut satul înainte de 2007 și îl vizitează acum îl descriu ca fiind complet transformat, cu oameni „de nerecunoscut”.

Această convertire colectivă, în ciuda unui context istoric violent, subliniază încă o dată forța pe care mesajul penticostal o poate avea asupra identității și coeziunii unei comunități. Credința nu doar că a oferit o alternativă la violență și haos, ci a devenit fundamentul unei noi ordini sociale, în care frica a fost înlocuită de ospitalitate și respect.¹²

6. Studiu de caz: Biserica „Iisus, Lumina Lumii” din Budești – între ajutor social și speranță divină

Orașul Budești, aflat în județul Călărași, oferă un exemplu semnificativ de transformare spirituală și morală într-un context urban marginalizat, cu o puternică prezență a populației rome. Aici, Biserica Penticostală „Iisus, Lumina Lumii”, activă din anul 1992, reprezintă o oază de stabilitate, credință și sprijin moral într-o zonă afectată de lipsuri materiale, dezorientare socială și vulnerabilitate economică.

Originea lucrării penticostale din Budești este legată de un moment de impact emoțional profund – o înmormântare la care viitorul pastor a simțit pentru prima oară chemarea lui Dumnezeu. Un an mai târziu, în 1993, fratele Diac Viorel, medic și om al credinței, a început

12 Interviu cu Durancea Nicolae la data de 25.05.2025, luat de Iordan Dan.

să predice Evanghelia mergând din casă în casă. Misiunea sa, sprijinită de credincioși din alte localități (Frumușani, Fântânele) și de nume cunoscute în comunitatea penticostală romă, precum Ion Onoriu și Gabi Luncă, a dus la formarea unei comunități puternice și bine organizate.

În 1994, a fost cumpărată o casă de rugăciune care a devenit punctul central al vieții religioase din oraș. De-a lungul anilor, în ciuda dificultăților economice, Biserica „Iisus, Lumina Lumii” a crescut constant. În prezent, are 70–80 de membri botezați, plus aparținători și copii care frecventează serviciile religioase.

Comunitatea romă locală, afectată de sărăcie cronică, dependență de ajutoare sociale și locuri de muncă precare (șoferi, munci ocazionale), a găsit în această biserică o formă de coeziune morală și sprijin psihologic. Multe dintre persoanele care au aderat la credința penticostală provin din medii marcate de violență, furturi sau viață dezordonată – dar azi, trăiesc în pace, ordine și speranță.

Biserica nu este percepută doar ca un loc de rugăciune, ci ca o familie extinsă, unde oamenii își împărtășesc necazurile și bucuriile, se sprijină reciproc și se roagă împreună pentru un viitor mai bun. Este o biserică vie, activă și misionară, orientată nu doar spre menținerea spiritualității interne, ci și spre extinderea Evangheliei în localitățile din jur.

Cazul Budești accentuează rolul credinței penticostale în resocializarea oamenilor aflați în pragul excluziunii sociale, oferindu-le un sistem de valori, o comunitate de sprijin și o direcție de viață. În același timp, arată cât de importantă este cooperarea între liderii locali și cei din afară, precum și solidaritatea translocală în interiorul mișcării penticostale rome.¹³

7. Studiu de caz: Bereasca – pastorat de proximitate în Ploieștiul marginal

Cartierul Bereasca din municipiul Ploiești reprezintă un exemplu de periferie urbană în care sărăcia, instabilitatea economică și marginalizarea etnică se împletesc cu o sete profundă de sens și speranță. Aici, în mijlocul unei comunități formate în majoritate din romi, a luat ființă Biserica Penticostală „Izvorul Vieții”, o lucrare născută nu din planuri mari, ci din slujire sinceră și apropiere umană.

13 Interviu cu Tudor Sandu la data de 28.02.2025, luat de Iordan Dan.

Biserica a fost păstorită, începând cu 2006, de către fratele Vasile Nicolae, un om al blândeții și devotamentului. Sub conducerea sa, comunitatea a crescut organic, atingând în prezent 60–70 de membri botezați. Însă semnificația acestei biserici depășește numărul membrilor. Ea a devenit o oază de pace și sprijin spiritual într-un spațiu social vulnerabil, unde oamenii trăiesc adesea la limita subzistenței.

Lucrarea lui Vasile Nicolae nu s-a limitat la predicarea din amvon, ci a inclus vizite la domiciliu, ajutor concret, sfaturi, rugăciuni personale și mângâiere. A fost un pastor care a înțeles că, într-un loc ca Bereasca, cuvintele trebuie însoțite de fapte – de prezență reală, de compasiune activă, de slujire cotidiană. În acest sens, el a fost mai degrabă un „păstor al durerii” decât un predicator de succes, iar impactul său a fost resimțit profund în inimile celor pe care i-a însoțit.

În această biserică nu se fac spectacole de evanghelizare cu sunet puternic sau scene grandioase. În schimb, există o viață de comunitate profund autentică, unde rugăciunea, cântarea, predica și slujirea cotidiană se împletesc într-o formă de spiritualitate practică. Membrii, deși simpli din punct de vedere social, sunt profund ancorați în credință, găsindu-și în Dumnezeu o formă de stabilitate și demnitate personală.

Comunitatea romă din Bereasca, afectată de precaritate, a găsit în Biserica „Izvorul Vieții” o alternativă morală și spirituală la izolarea socială. Prin Evanghelie, acești oameni și-au reconstruit identitatea, au abandonat comportamente autodistructive și au redescoperit valoarea solidarității.

Moștenirea lui Vasile Nicolae rămâne vie în această lucrare, care continuă prin alți frați devotați lucrării lui Dumnezeu cu aceeași misiune de slujire smerită și transformare profundă. Biserica din Bereasca este un exemplu relevant de penticostalism rom care lucrează tăcut, dar eficient, la granița dintre supraviețuire și speranță.

Fratele Vasile Nicolae a plecat la cele veșnice cu aproximativ trei ani în urmă.¹⁴

8. Satul Fântânele –

Vatra unei treziri spirituale în comunitatea romă

Satul Fântânele o comunitate transformată de Evanghelie, din comuna Cojasca, județul Dâmbovița, ocupă un loc deosebit de important în istoria

14 Interviu cu Gheorghe David la data de 29.04.2025, luat de Iordan Dan.

pentecostalismului în rândul comunităților de romi. În perioada comunistă, peste 90% dintre locuitorii săi erau muzicanți – lăutari de meserie – iar muzica era principala sursă de trai, completată de mici activități comerciale ambulante. Era o comunitate plină de viață, dar totodată marcată de instabilitate, cheltuieli nechibzuite și lipsa unei direcții clare.

Totul avea să se schimbe radical odată cu sosirea Evangheliei. În jurul anului 1960, un frate pe nume Brencea Gheorghe, geamgiu ambulant din Oradea, a ajuns în sat predicând Cuvântul lui Dumnezeu. Prin lucrarea lui și a altor vestitori, sămânța credinței pentecostale a fost plantată în inima unor oameni simpli, dar deschiși. Printre primii care au primit mesajul mântuirii s-au numărat: Botea Constantin (Gânduleț), Dumitru Dumitru (Tulică), Tudor Costică (Bândăreț), Ciulin Gheorghe (Mite), Gheorghe Grigore (Gore) și Pandelescu Ion (Sandu Livera).

Credința adusă de acești oameni nu a fost doar o schimbare religioasă, ci una profundă, care a adus pace, ordine și sens în viața comunității. Lăutarii de odinioară, obișnuiți cu petrecerile, cheltuielile fără rost și traiul risipitor, au devenit oameni pașnici, disciplinați, dedicați familiei și lui Dumnezeu. Credința pentecostală a adus pacea acolo unde altădată domnea haosul și neliniștea.

M-am născut în acest sat, în anul 1966, într-o familie deja atinsă de această transformare. Bunicii mei, Botea Constantin și Botea Alexandrina, erau printre primii convertiți. Botea Constantin avea să devină primul pastor al satului și un lider spiritual cu un impact major. Îmi amintesc cu emoție cum, în casa bunicii mele, a fost găzduit fratele Clement Le Cossec, misionar francez care a avut o influență majoră în formarea liderilor pentecostali romi.

Din Fântânele, vestea Evangheliei a pornit spre alte sate și orașe: Drăgăești, Bărbulești, Țândărei, Râmnicu Sărat, Toflea – toate au primit această credință care aduce pace. Chiar și mijlocul de trai tradițional, muzica, a fost transformat în formă de închinare. Lăutarii au devenit cântăreți de laudă, aducându-I slavă lui Dumnezeu prin darul lor. Așa a fost atras un număr și mai mare de oameni către o viață nouă.

Un exemplu notabil este cel al cunoscutului acordeonist Ion Onoriu, născut în Fântânele, care împreună cu soția sa, Gabi Luncă, s-a întors la Dumnezeu în anii '80. Convertirea lor a adus speranță și vizibilitate unei mișcări deja puternice. O altă familie transformată de Evanghelie a fost cea a fratelui Cornel Stan și a soției sale Olimpia, care au fost bote-

zați chiar de Botea Constantin și au fondat, în București, biserica pentecostală din Dămăroaia – un nou loc în care pacea Evangheliei a înflorit.

Desigur, drumul nu a fost lipsit de obstacole. Regimul comunist a persecutat mișcarea pentecostală, iar liderii spirituali au fost anchetați, urmăriți și intimidăți. Botea Constantin a fost reținut și bătut de Securitate, iar adunările din case erau uneori întrerupte brutal de Miliție. Totuși, în mijlocul acestor încercări, credincioșii din Fântânele au rămas statornici. Acea pace interioară adusă de credință i-a făcut să reziste și să meargă mai departe.

Astăzi, satul Fântânele este alcătuit, în majoritate, din credincioși pentecostali. Mulți au emigrat în orașe sau în străinătate, dar au dus cu ei acea flacăra a credinței și acea pace lăuntrică care a schimbat viețile părinților și bunicilor lor. În locul distracțiilor, bețiilor și haosului de altădată, au venit rugăciunea, familia, închinarea și o viață nouă.

Povestea satului Fântânele este, de fapt, o dovadă că acolo unde ajunge Evanghelia, vine și pacea adevărată – pacea lui Hristos, care schimbă oameni, familii și comunități întregi.¹⁵

Frații credincioși care erau originari din satul Fântânele, județul Dâmbovița, sunt amintiți și în cartea fratelui Ciprian Balaban, *Istoria Bisericii Penticostale din România (1922–1989)*. Numele lor apar acolo tocmai pentru că au avut un rol important în răspândirea credinței pentecostale, nu doar în satul lor de origine, ci și în București, unde mulți dintre ei s-au mutat în anii grei ai regimului comunist.

Pe atunci, libertatea religioasă¹⁶ era foarte limitată, iar adunările nu puteau avea loc în mod deschis. Totuși, acești frați plini de curaj nu s-au lăsat descurajați. Ei organizau adunări de rugăciune în case particulare, în mod ascuns, cu riscul de a fi amendați, urmăriți sau chiar arestați. Una dintre aceste case era situată în cartierul Bucureștii Noi, pe strada Dunaștești, la numărul 16. Acolo se întâlneau mai mulți frați veniți din Fântânele, printre care Lixandru Miriuță (cunoscut și ca Putilă), Dumitru Tudor (zis și Bândăreț), și Nicolae Stan, care locuia pe strada Alunului, la numărul 42.

15 Mărturie personal de către Jordan Dan la data de 25.05.2025.

16 Ioan-Gheorghe Rotaru, "Libertatea religioasă – temelie a demnității umane", în Daniela Ioana Bordeianu, Erika Androne, Nelu Burcea, *Manual pentru liderul Departamentului de Libertate religioasă*, Casa de editură "Viață și Sănătate", București, 2013, pp. 210-215.

Acești frați nu doar că își puneau casele la dispoziție pentru adunări, dar erau și oameni cu inimă mare, care îi ajutau pe ceilalți și care nu se temeau să vorbească despre Dumnezeu. Un alt frate deosebit era Constantin Tarnowski, care nu era din Fântânele și lucra împreună cu fratele Briceag (Basarabean de origine), unul dintre primii predicatori penticostali care a dus Evanghelia în satul Fântânele. Prin munca lor, Cuvântul lui Dumnezeu a fost vestit atât la oraș, cât și la sat, iar mulți oameni au ajuns să creadă și să se întoarcă la Domnul.

Faptul că acești oameni simpli, cu frică de Dumnezeu, au fost dispuși să-și asume riscuri și să meargă înainte în credință, chiar și în vremuri grele, este o mărturie vie a dedicării lor. Ei nu căutau slavă sau recunoaștere, ci doar doreau ca oamenii să audă despre mântuire și să aibă parte de bucuria pe care o aduce credința în Hristos.¹⁷

Astăzi, privim înapoi cu recunoștință la jertfa lor și la modul în care Dumnezeu i-a folosit pentru a aprinde focul credinței în locuri unde părea că nu mai este nicio speranță. Moștenirea lor rămâne vie în inimile celor care au fost atinși de lucrarea lor, iar numele lor sunt scrise nu doar în cărțile de istorie, ci și în cer.¹⁸

9. Concluzie

În concluzie, credința penticostală a jucat un rol esențial în instaurarea și menținerea unei păci durabile în comunitățile rome din România, printr-un proces profund de transformare morală¹⁹, socială și identitară.²⁰ Articolul analizat evidențiază clar modul în care convertirea religioasă nu a fost doar o schimbare spirituală, ci o adevărată reconstrucție a vieții personale și comunitare.

17 Ioan-Gheorghe Rotaru, "Precum Eu v-am iubit pe voi, să vă iubiți unul pe altul!", *Argeșul orthodox*, IX, 2010, nr. 467, p.7; Vezi și: "Trăiește și tu după modelul lui Iisus Hristos!", *Argeșul ortodox* XI, 2012, nr.562, p.5.

18 Ciprian Balaban, *Istoria Bisericii Penticostale in Romania (1922-1989)*, Editura Scriptum, Oradea, 2016.

19 Marcel Măcelaru, "Created in God's Image: Human Dignity in Biblical Perspective", *Jurnalul Libertății de Conștiință* 9.3 (2021), pp. 596-608.

20 Gheorghe Istodor, "The status of the Christian - rights, freedoms, responsibilities - in an informational and digitized world. Missionary perspective", in *Journal for Freedom of Conscience*, ROTARU, Ioan-Gheorghe; MUȘAT, Dragoș (eds.), vol. 9, nr.1, Editions IARSIC, Les Arsc, France, 2021, p. 485.

În contextul unor comunități marcate de violență, marginalizare²¹, lipsă de perspectivă și instabilitate, credința penticostală a oferit un cadru etic coerent, o nouă formă de coeziune socială²² și o identitate bazată pe valori precum iubirea aproapelui, respectul, responsabilitatea și munca cinstită. Biserica devine astfel nu doar un loc de închinare, ci o rețea de solidaritate, un spațiu de reconciliere și un punct de sprijin în fața provocărilor cotidiene.²³

Studiile de caz din localități precum Bărbulești, Vidra, Iazu, Budești, Bereasca sau Fântânele demonstrează că, în ciuda contextelor istorice dificile și a reputației negative, comunitățile rome au reușit, prin intermediul bisericilor penticostale, să își transforme radical stilul de viață. Fostele clanuri infracționale sau zonele de conflict au devenit, prin lucrarea spirituală și implicarea liderilor locali, comunități pașnice și respectate.

Prin promovarea reconcilierii²⁴, a valorilor familiale, a muncii cinstitute și a solidarității²⁵, Biserica Penticostală nu doar că a redus semnificativ nivelul de conflict și haos din aceste comunități, ci a contribuit activ la instaurarea unei păci autentice și durabile, construite pe temelia credinței și a speranței.²⁶ Acest model de schimbare internă și colectivă poate fi considerat o formă eficientă de pacificare comunitară²⁷ și reintegrare socială în spațiul rom contemporan.

21 Simion Belea, "Demnitatea și drepturile omului în cazul grupurilor expuse riscului de excluziune", *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Vol. 9, nr. 1, 2021, pp. 434-452.

22 Laurențiu Tănase & Cezar Dascălu, "Perspectives on religious denominations and social crises in Romania", *Sociologie Românească*, 22(1), 2024, pp.116-136.

23 Samuel Bâlc, "Perspective ale comunicării în contextul crizelor sociale", în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Editions IARSIC, France, vol.4, 2016, pp. 375-388.

24 Adrian Vasile, "The Right to Property and Inheritance in the Old Testament", *Ovidius University Annals – Economic Sciences Series*, vol. 16, 2016, Issue 1, pp. 258 – 262.

25 Ioan-Gheorghe Rotaru, "Moral Values and Human Values: Support for Sustainable Societal Development", în Chivu, L., Ioan-Franc, V., Georgescu, G., De Los Ríos Carménado, I., Andrei, J.V. (eds.), *Europe in the New World Economy: Opportunities and Challenges. ESPERA 2023. Springer Proceedings in Business and Economics*, Springer, Cham. 2024, pp. 301-318.

26 Cristian-Vasile Petcu, "Cadrul juridic al dialogului ecumenic creștin" („The legal framework of Christian ecumenical dialogue”), In volumul Simpozionului Internațional "Itinerario e il contenuto del formare ecumenico-studi ecumenici - Venetia", Istituto di studi ecumenici S. Bernardino, Veneția, 2008, pp. 422 – 450.

27 Oliviu-Petru Botoi, „Pacea globală – perspective etice creștine asupra unei valori fundamentale a omenirii”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință (Journal of Freedom of Conscience)*, vol. X, nr. 2/2022, pp. 188-202.

Bibliografie:

Cărți:

- ✦ BALABAN, Ciprian, *Istoria Bisericii Pentecostale in Romania (1922-1989)*, Oradea, Scriptum, 2016.
- ✦ BÂLC, SamuieI, „Perspective ale comunicării în contextul crizelor sociale”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Editions IARSIC, France, vol.4, 2016, pp. 375-388 „Perspective ale comunicării în contextul crizelor sociale”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Editions IARSIC, France, vol.4, 2016, pp. 375-388.
- ✦ BOTOI, Oliviu-Petru, „Pacea globală – perspective etice creștine asupra unei valori fundamentale a omenirii”, în *Jurnalul Libertății de Conștiință (Journal of Freedom of Conscience)*, vol. X, nr. 2/2022, pp. 188-202.
- ✦ BELEA, Simion, „Demnitatea și drepturile omului în cazul grupurilor expuse riscului de excludere”, *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Vol. 9, nr. 1, 2021, pp. 434- 452.
- ✦ ISTODOR, Gheorghe, „The status of the Christian - rights, freedoms, responsibilities - in an informational and digitized world. Missionary perspective”, in *Journal for Freedom of Conscience*, Rotaru, Ioan-Gheorghe; Mușat, Dragoș (eds.), vol. 9, nr.1, Editions IARSIC, Les Arsc, France, 2021, p. 485.
- ✦ LEONTE, Luca Samuel, „Definirea binelui și a răului - baza demnității umane și a libertății religioase”, *Jurnalul Libertății de Conștiință*, Ioan-Gheorghe Rotaru & Dragoș Mușat (Editori), Vol. 7, Nr.1, Editions IARSIC, Les Arcs, France, 2019, pp. 280-291.
- ✦ MĂCELARU, Marcel, „Created in God’s Image: Human Dignity in Biblical Perspective”, *Jurnalul Libertății de Conștiință* 9.3 (2021), pp. 596-608.
- ✦ MITITELU, Cătălina, „The Human Rights and the Social Protection of Vulnerable Individuals”, *Journal of Danubian Studies and Research*, vol. 2/1, 2012.
- ✦ MURZA, Otniel, „Libertatea de exprimare și acțiune ca parte a naturii umane în relațiile cu Dumnezeu și cu semenii”, *Jurnalul Libertății de Conștiință*, vol. 9, nr. 1, 2021, p. 302.
- ✦ PETCU, Cristian-Vasile, „Pacea și dreptatea după cărțile profeților mari”, In *Annales Universitatis Valachiae*, Facultatea de Teologie, Târgoviște, 2005, pp. 448-458.

- ✦ PETCU, Cristian-Vasile, „Cadrul juridic al dialogului ecumenic creștin” („The legal framework of Christian ecumenical dialogue”), In volumul Simpozionului Internațional ”Itinerario e il contenuto del formare ecumenico-studi ecumenici - Venetia”, Instituto di studi ecumenici S. Bernardino, Veneția, 2008, pp. 422 – 450.
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, “Moral Values and Human Values: Support for Sustainable Societal Development”, în Chivu, L., Ioan-Franc, V., Georgescu, G., De Los Ríos Carmenado, I., Andrei, J.V. (eds.), *Europe in the New World Economy: Opportunities and Challenges. ESPERA 2023. Springer Proceedings in Business and Economics*, Springer, Cham. 2024, pp. 301-318.
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, “The Reason for having a Devotional Life in a Secularized World”, în *Pastorație și Misiune în Diaspora. Lucrările Simpozionului Internațional de Știință, Teologie și Artă (International Symposium on Science, Theology and Arts - ISSTA 2021)*, Himcinschi, Mihai; Onișor, Remus (eds.), ediția a XX-a, vol. I, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2021, pp.135-152.
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, “Familia–loc hărăzit de Dumnezeu pentru formarea caracterului”, *Argeșul ortodox* X, 2011, nr. 514, p. 5.
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, “Biserica lui Dumnezeu, sursa unui Râu al Vieții și al Vindecării”, *Argeșul orthodox*, 2012, XI, nr.564.
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, “Libertatea religioasă – temelie a demnității umane”, în Daniela Ioana Bordeianu, Erika Androne, Nelu Burcea, *Manual pentru liderul Departamentului de Libertate religioasă*, Casa de editură “Viață și Sănătate”, București, 2013, pp. 210-215.
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, “Precum Eu v-am iubit pe voi, să vă iubiți unul pe altul !”, *Argeșul orthodox*, IX, 2010, nr. 467, p.7.
- ✦ ROTARU, Ioan-Gheorghe, “Trăiește și tu după modelul lui Iisus Hristos !”, *Argeșul ortodox* XI, 2012, nr.562, p.5.
- ✦ TĂNASE, Laurențiu & DASCĂLU, Cezar, „Perspectives on religious denominations and social crises in Romania”, *Sociologie Românească*, 22(1), 2024, pp.116-136.
- ✦ TANASE, Laurențiu D., *Pluralisation religieuse et société en Roumanie*, ed. Peter Lang, Berne, Suisse, 2008.
- ✦ VASILE, Adrian, “The Right to Property and Inheritance in the Old Testament”, *Ovidius University Annals – Economic Sciences Series*, vol. 16, 2016,

Issue 1, pp. 258 – 262. “The Right to Property and Inheritance in the Old Testament”, *Ovidius University Annals – Economic Sciences Series*, vol. 16, 2016, Issue 1, pp. 258 – 262.

Interviuri:

- ✦ Interviu cu Vasile Petre la data de 17.04.2025, luat de Iordan Dan.
- ✦ Interviu cu Sile Cristian la data de 02.06.2025, luat de Iordan Dan.
- ✦ Interviu cu Durancea Nicolae la data de 25.05.2025, luat de Iordan Dan.
- ✦ Interviu cu Tudor Sandu la data de 28.02.2025, luat de Iordan Dan.
- ✦ Interviu cu Gheorghe David la data de 29.04.2025, luat de Iordan Dan.

Mărturii:

- ✦ Inventariere realizată personal de către Iordan Dan la data de 26.05.2025.
- ✦ Mărturie personal de către Iordan Dan la data de 25.05.2025.